

نشانه شناسی پوشاک

دوره صفویه

(از دیدگاه رولان بارت)

فرگس اصغرپور

تهران، خیابان انقلاب

خیابان منیری جاوید (اردیبهشت

شمالی) بین خیابان روانمهر و

خیابان لیاقتی‌نژاد، پلاک ۴۰

تلفن: ۶۶۴۸۸۵۷۱، ۶۶۴۸۸۵۷۱

۰۹۱۲۵۴۷۰۴۱۰، ۰۹۱۳۶۱۸۰۸۳۹

دورنگار و پیام‌گیر: ۶۶۴۶۲۵۱۴

قونسوری - امیری

شاباک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۸۵-۴۵۴۹

سیرشناسی: اصغرپور، ترکس، ۱۳۶۱ -

عنوان و نام پدیدآور: نشانه‌شناسی پوشاک دوره صفویه

(از دیدگاه رولان بارت) / مؤلف ترکس اصغرپور؛ ویراستار علمی جواد نوری.

مشخصات نشر: تهران: جمال هنر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری: ۱۳۸ ص؛ ۱۲/۵ × ۳۱/۵ سم.

شاباک: 978-600-7285-45-9

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه.

موضوع: پوشاک -- ایران -- تاریخ -- قرن ۱۰ - ۱۲ ق.

موضوع: Clothing and dress: 16 - 18th century -- Iran -- History --

موضوع: بارت، رولان، ۱۹۱۵ - ۱۹۸۰ م. - دیدگاه درباره نشانه‌شناسی

موضوع: Barthes, Roland -- Views on semiotics

موضوع: نشانه‌شناسی

Semiotics

موضوع: مد -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی

سخن مولف:

نشانه و نماد، تبلور و تجلی فرهنگ و ارزش‌های مسلط یک جامعه است. به دیگر سخن؛ نشانه به عنوان شاخصی سازنده عاملی اثرگذار جهت شکل‌دهی افکار عمومی و الگوهای رفتاری در یک جامعه تعریف می‌شود. از سوی دیگر با خواست افراد صاحب‌نظر یا با ساخت چنین نشانه‌هایی می‌توان کنشگران را به سمت تقویت ناهای و رفتاری صحیح ترغیب نمود. هرچند عملکرد نظام‌های نشانه‌ای عموماً به ورت ناخودآگاهانه عرضه می‌گردد اما کارکرد آنها از نگاه تیزبین نشانه‌شناسان مخفی نیست. فزای فرهنگی هر جامعه‌ای با رمزگان متعددی ساخته می‌شود که ثابت نیست در ادوار مختلف دستخوش تغییر می‌گردد. در میان تمامی این نظام‌های نشانه‌ای نقش پوشاک معنادارتر است زیرا بیشتر در معرض دید است. از طرفی نزدیک‌ترین نقش به بدن انسان است.

شتاب توسعه در کشور عزیزان ایران همزمان با تحولات دیگر کشورها ایده‌آل‌هایی ذهنی از زیبایی را برای انسانیت به هر راه آمده است. آمال و آرزوهایی که ذهن را به سوی بهتر زیستن سوق می‌دهد. اثر چشم‌انداز روشنی از معیار زیبایی در کالبدپیش رو نباشد فرد بیش از پیش به سمت معیارهای تولید شده غربی گرایش پیدا می‌کند. توسعه صنعت پوشاک و تولید لباس با برندهای تجاری متفاوت جهان را به سوی یکسان‌سازی بدن‌ها برای استفاده از این پوشاک تشویق می‌کند و... در این میان نقش نشانه‌شناسی پوشاک تشخیص و شناسایی این عوامل و عرضه آن به جامعه و فرهنگ‌شناسان خبره قابل توجه می‌باشد.

نرگس اصغرپور

زمستان ۹۶

Email: Nargesasgharpor@yahoo.com

سخن ویراستار علمی:

طراحی پارچه و لباس به سبب جدید بودن رشته و اینکه جزء علم‌های وارداتی از جوامع پیشرو در این زمینه، به کشورمان می‌باشد، به لحاظ منابع و رفرنس‌های موجود در دسترس علاقه‌مندان و دانشجویان این رشته دارای محدودیت‌های زیادی است. در سال‌های اخیر با توسعه فعالیت‌های دانشگاهی و ترویج این هنر - صنعت، زمینه برای توسعه و پیشرفت آن فراهم گردیده است. یکی از مهمترین ابزارهای توسعه‌یافتگی در این مسیر تهیه و تدوین منابع و کتاب‌هایی مرتبط با این علم می‌باشد.

از ابتدای زمانی که فردینان سوسور از لزوم پایه‌گذاری علمی تحت عنوان نشانه‌شناسی، عنوان زبان، علائم و نشانه‌ها سخن گفته فقط یک قرن می‌گذرد در ابتدا نشانه‌شناسی بیش از حد به دایره زبان و واژه‌ها بود اما امروزه حد و مرز نشانه‌شناسی پار را فراتر از زبان گزاشته و طیف گسترده‌ای از پدیده‌ها و کنش‌های اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و غیر... در بر می‌گیرد. پرداختن به رمزگان لباس‌ها، به سبب اینکه نشانه‌ای، هویت‌بخش و منزلت‌آور می‌باشد جایگاه مهمی در این حوزه پیدا کرده است. رمزگان هر تکه از پوشاک در دوره‌های مختلف تاریخ متفاوت بوده است. به‌عنوان مثال کروات که به ذات خود تنها تکه‌ای پارچه می‌باشد، در علم نشانه‌شناسی در برهه‌ای از زمان دال بر ضدانقلاب بودن، لیبال بودن، طرف دار غرب بودن فرد پوشنده آن بوده و گروه خاصی از آن استفاده می‌کردند نظیر پزشکان. همین تکه از پوشاک در برهه‌ای از زمان دال بر جشن‌ها و مراسم‌های خاصی منتسب به پوشنده آن می‌باشد. با این توصیف در مجموعه پیش بر سنجی شده تا علم نشانه‌شناسی در حوزه طراحی لباس و پوشاک مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته و با ذکر نمونه‌های عینی، موضوع برای خوانندگان ملموس‌تر شده و قابلیت تفهیم بیشتری پیدا کند.

فهرست مطالب:

فصل اول

۵..... پوشاک در ایران

فصل دوم

۶۹..... نشانه‌شناسی رولار بارت

فصل سوم

۷۹..... نشانه‌شناسی در پوشاک

فصل چهارم

۱۱۷..... نتیجه‌گیری

۱۲۶..... فهرست منابع و مآخذ